

FOLK OG LAND

Herr Kristian Skard
Råsonvn. 79
Ullevål-Hageby

Skal de fire store møtes etter svensk formidling?

Fra vår spesielle medarbeider

Det er de ferreste som merket at det foruten Mendes France også var to andre ministerpresidenter til stede ved det engelske Labour-partis forhandlinger i Scarborough, nemlig den svenske regjeringssjef Erlander og Nederlands, Dress. De hadde en hemmelig konferanse med Mr. Attlee. Vest-Tysklands sosialdemokratiske leder, Ollenhauer var også til stede og fungerte som referent. Temaet som ble behandlet var Vest-Tysklands opprustning. Etter møtet var samtlige samlet i all fortrolighet hos Churchill. Pressen bragte ikke et ord om møtene mellom statsmennene.

Attlee hadde under sitt besøk i Moskva samtaler om Tyskland med Malenkov og Molotov. Han forsøkte å gjøre dem begripelig at et avslag på Europaavtalen ved hjelp av Frankrike ikke ville kunne hindre en opprustning av Vest-Tyskland. Kun en ting kunne endre saken, nemlig at Sovjet gikk med på frie valg og samling av Tyskland. Det nye samlede Tyskland kunne da bli en ny partner, hvis nøytralitet ville ha interesse for begge parter, både øst og Vest.

Den svenske regjeringssjef og hans utenriksminister Undén har lenge vist interesse i retning av å være formidlere mellom øst og vest, og det har vært diskutert av de sosialistiske ledere på et møte i Den annen Internasjonale i Stockholm. Undén har hatt fortrolige samtaler med Churchill om saken som senere ventilettes under det svenske kongebesøk i London. — Det heter også at formidlingsplansn var på tapetet i fjor under Bermudamøtet.

Nu heter det i velinformerte kretser at Churchill har meddelt at utgangen av Londonkonferansen gjør det mulig og ønskelig å finne utgangspunkt for nye forhand-

linger mellom de fire store.

Dette sier han nå etter at han tidligere ikke ville gå med på det uten at andre land og da spesielt USA var innforstått med det. Men betingelsen for et slikt møte må være at Sovjet erklærer seg villig til sammenslutning av Tyskland og utskrivning av garantert frie valg. Videre måtte Sovjet erklære at Østerrikes status måtte tas opp til avsluttende behandling. Når det gjelder Tysklands — det samlede Tysklands — nøytralisering har Churchill forbeholdt seg å stå fritt og vil bare innlate seg på firemaktsforhandlinger hvis han også på forhånd får visse garantier for at Tyskland ikke avslutter noen avtaler med Russland.

Når man samtidig som disse forlydender gjengis husker at den svenske utenriksminister siste sommer benyttet sin ferie til en «turist»-reise i Sovjet-Samveldet og spesielt betonte at det var en ren feriereise, har man lov til å slutte at det var meget ømtålelige emner han hadde å behandle, for som bekjent er det bare utvalgte folk som får innreisevisum til Sovjet, og Undén hadde sikkert ikke bare «ferie» på programmet når han påtar seg strabasene ved en lang og vanskelig reise.

Hva der kommer ut av disse svenske forsøk på å spille formidlerens rolle er ennå ukjent. En ting er i alle fall sikkert, det at alle sosialistiske partier i Europa ønsker et nøytralt Tyskland og en avspenning i forholdet øst-vest, som passer best til de sosialistiske programmer.

Notene om en konferanse mellom de fire store som Sovjet har sendt vestens regjeringer kan være en følge av svenskenes arbeide, men bør vel heller sees som et russisk forsøk på å finne en løsning som ikke smaker for meget av kompromiss og svensk aksjon.

SIR WINSTON CHURCHILL

— Av Sir Oswald Mosley —

Som meddelt i et tidligere nummer av vårt blad hadde vi fått tillatelse til å offentliggjøre to artikler fra det engelske tidsskrift «THE EUROPEAN»s augustnummer for i år. Den første artikkelen, «TRIUMF OG TRAGEDIA», av lady Diana Mosley, ble offentliggjort for kort tid siden, — den annen med tittelen «SIR WINSTON CHURCHILL», skrevet av Sir Oswald Mosley, har vi den glede å kunne offentliggjøre i dagens nummer av «Folk og Land».

Situasjonen i 1945 var klar: ingen flere kriger for Winston Churchill, — så enkelt var det hele. Min aktive interesse for denne merkelige mann hadde på det tidspunkt minnet betraktelig. Churchill hadde ikke lenger noen fremtid. En mann som i den grad hadde splittet Europa, kunne ikke forene det, samle det. — Før krigen så jeg det som min plikt å angripe ham — og det kraftigere enn jeg hadde angrepet noe annet menneske — fordi han i mine øyne hadde vært den drivende kraft bak bestrebelsene for å få i stand en krig. Etterpå betydde han ingenting, — hans triumfer var uten mening. — Dette ga jeg uttrykk for ved å nekte å ta tilbake et eneste ord av det jeg hadde sagt før krigen, og ved at vi holdt fast ved våre prinsipper. Men interessen var blitt borte i vår kamp mot Churchill, — historiens gribber holdt langsomt på å samle seg om en mann som hørte fortiden til. Jeg er i hvert fall bestandig mere interessert i skapende handling enn i å skrive historie, skjønt jeg med den største interesse leser om de perioder som har tilknytning til vår egen tid. Meg interesserer historien hovedsakelig som et middel til handling, på samme måten som en militær høyskole gjør oss egnet til å løse vår oppgave. Det er ikke meget å lære av den katastrofe vi har gjennomgått, og derfor har jeg ikke lenger noen synderlig interesse av Churchills historiske periode. Den lavine som var blitt fremskynnet ved feil fra ubetydelige menn, hadde gjort landet nesten ugjenkjennelig, og det som nu trengtes var skapende idéer. I den utstrekning Churchill hadde noen innflytelse igjen erklærte han seg med lebene for europeisk samling, noe som hans parti aldri ville la ham virkeliggjøre, og han

gjorde seg til talsmann for en fred som i det minste ville gi andre en sjangse til å bygge opp. Han inntok også en fastere holdning overfor den kommunistiske infiltrasjon i Vest-Europa enn den hans etterfølger ville gå med på. Han følte hverken trang til eller hadde noen interesse av å gjenta de dumheter som var gjort eller de forbrytelser som var begått. Som andre frem-

ragende engelskmenn før ham opphørte han å bety noe i samme øyeblikk som han nådde popularitetens høydepunkt. Der kunne han i ro ha avventet historiens fordømmelsesdom, hvis han ikke hadde vært så uforsiktig å offentliggjøre en bok hvor han gjør krav på å ha vært i besittelse av en usedvanlig forutseenhet, fordi han i 1945 innså følgene av den krigen han hadde fått i stand og som han hadde kastet andre i fengsel for å ha forutsett i 1939. For Churchill importerte annet steds fra en metode å behandle opponenter fra sin egen leir, som ikke var engelsk, og en metode å behandle sivilbefolkningen hos fienden som ikke var europeisk. Det han gjorde var fremmed for hele den engelske tradisjon når det gjaldt aktuell politikk (living politics) og tidligere historie.

Lord Chatham tok kraftig til
(Forts. side 7)

Jalta-forhandlingenes dokumenter offentliggjøres snart!

Det amerikanske utenriksdepartement har bekjentgjort at de hittil hemmeligholdt forhandlingsreferater fra konferansene i Jalta, Teheran, Casablanca, Quebec og Potsdam skal offentliggjøres innen sommeren 1956. Referatet fra Jalta-konferansen skal offentliggjøres allerede i desember i år.

Ovenstående melding har nådd oss ad omveier, men kilden er tilforlatelig og på bakgrunn av den stemning som hersker i USA må den anees for meget sannsynlig. Som bekjent er det en voldsom reaksjon i USA mot den politikk som ble ført under Roosevelts ledelse, og der er

i de siste par år offentliggjort en rekke meget kompromitterende dokumenter og avgjørelser. Den siste som nå omsider kommenteres også i norske aviser (Folk og Land bragte den for et år siden) om Roosevelts lumske tilbakeholdelse av opplysningene om Japans angrepsplaner på Pearl Harbour for å tvinge Amerika ipn i krigen har brutt de siste skanser og amerikanerne vil nu ha hele sannheten frem.

Det var ved Jalta-konferansen at Roosevelt solgte seg til Stalin og la grunnlaget for den betingelsesløse kapitulasjon, for «krigsforbryterprosessene» og for de enkelte lands lokale såkalte landsvikoppgjør.

FOLK og LAND

Ansv. utgiver og redakteur,

Finn Brun Knudsen.

Telefon 55 76 56.

Ekspedisjon: Kierschowsgt. 5, Oslo — Tlf. 37 76 96

Devaluert anstendighet

Stortingsproposisjon nr. 106 — 1954 — framsatt av Justisdepartementet og godkjent ved kongelig resolusjon av 8. juli 1954 — er et underlig dokument.

I forbindelse med departementets forslag til Stortinget om hvordan det bør forholdes med innkomne søknader om ettergivelse eller reduksjon av inndragning i tilknytning til etterkrigsoppgjøret, sier det høye departement noe som får en til å tvile på sine egne øyne.

I proposisjonens innledning gir Justisdepartementet en oversikt over de prinsipper man har fulgt ved behandlingen av det nevnte sakområde, og — nå gjelder det å holde seg fast:

«Er inndragningen betalt, legges vesentlig vekt på dette, idet forholdet da vanligvis må ansees som endelig opp- og avgjort».

Det samme blir gjentatt når det gjelder spørsmålet om ettergivelse av erstatningsansvar.

Altså — i og med dette har det kongelige Justis- og Politidepartement knesatt «Bordet fanger»-prinsippet til internt departementalt bruk. Har det lyktes ved bruk av de spesielle maktmidler som «landssvik-lovgivningen» banet vei for, å presse og tyne ofrene slik at man har fått hånd om det som stakkarne eide, så — all right! — ferdig med det! Betalt er betalt! Hva pokker krangler man om. Slikt har en ikke tid til å befatte seg med.

Selv om man ser bort fra alt som smaker av vanlig menneskelig medfølelse med folk som har det vondt, burde departementet dog i en særlig grad være oppmerksom på både den summariske beregning som straffemyndighetene betjente seg av ved fastsettelsen av det økonomiske ansvar og den nådesløse form som inndrivningen fikk. Å skyte en vurdering av disse forhold til side og i stedet nøyes med rett og slett å hevde at bordet fanger og at saken dermed er «erlediget», det er ikke bare uriktig, — det er uanstendig!

Det er ikke spørsmålet om pengene er betalt (beslaglagt eller avpresset) som er det essensielle. Bak betalte penger kan det gjemme seg megen urett og megen urimelighet, og den nokså liketille fastslåen av at «betaling» har skjedd, skaper hverken rett eller rimelighet.

Det er forstemmende at det ikke i Stortinget har hevet seg protesterende røster mot kremmerprinsippet om at «kjøpte varer byttes ikke»!

H. G.

Tenk på julegaven nu!

Det er en god og vakker skikk å gi hverandre gaver til jul, men det er ikke alltid så lett å finne en gave som passer, — en gave som ikke bare blir puttet ned i en skuff.

For alle som har vært med i etterkrigsoppgjøret skulle det være lett å finne gaven. Et halvt års eller et helt års abonnement på Folk og Land vil gi gavemottakeren en avis som kommer hver uke inneholdende stoff som ingen annen norsk avis behandler,

FOLK og LAND

Vårt siste nummer i år, nr. 40, kommer ut den 11 desember. Det vil i år ikke bli noe spesielt julenummer.

Det første nummer på nyåret kommer den 8 januar,

og som får mottageren til å tenke.

Eller bestill 10 av våre beste nr. utkommet i siste år for kr. 4.—, inkl. porto.

La gaven i år være Folk og Land, den uavhengige ukeavisen.

Hjelpeorganisasjon for tidligere Frontkjempere stiftet i Oslo

På et møte den 15. november, hvor et representativt utvalg av tidligere frontkjempere var samlet, ble det besluttet å stifte «Hjelpeorganisasjon for tidl. Frontkjempere» med det formål å tilrettelegge støttetiltak for de frontkjempere som har fått varig mén ved sin frontinnsats eller har pådratt seg skader eller sykdom i et etterfølgende fangenskap. Organisasjonen som utelukkende har dette formål, kommer til å bygge sin økonomi på frivillige bidrag. På møtet ble det valgt fem mann, som innen sin midte skal velge formann. Disse danner et ar-

beidsstyre og skal innen utgangen av neste år innkalle til landsmøte, hvor alle tidl. frontkjempere og alle bidragsytere kan møte og hvor de har stemmerett. Landsmøtet skal kontrollere arbeidet og sette opp videre retningslinjer.

Der foreligger en rekke arbeidsoppgaver for den nye organisasjon. Det viser seg at tallet på dem som trenger støtte i en eller annen form kommer opp i adskillig over 100. Skadene fordeler seg på fot- og armamputasjoner, øyensker, hodeskader, splintskader, forfrysninger o.s.v., og flere av dem trenger operasjoner, proteser eller omskolering for å gli inn i det alminnelige arbeidsliv uten å være altfor meget plaget av sine skader. En egen gruppe er de som har pådratt seg tuberkulose, enten som følge av sin frontinnsats eller som er blitt smittet mens de var internerte eller fengslet. Flere av disse har ikke anledning til å ta arbei-

de og økonomien er derfor meget dårlig. Det er særlig innen denne gruppe det trenges hurtig og effektiv hjelp.

Arbeidsoppgavene blir å løse ved å kontakte myndighetene både i Norge og Tyskland for å tilrettelegge støtten på beste måte for den enkelte. Muligheten for støtte til farløse barn og enker etter frontkjempere må klarlegges.

På grunnlag av det forarbeide som er gjort i forbindelse med Røde Kors kan arbeidet komme i gang ganske hurtig og den nye organisasjon håper å kunne motta støtte fra en størst mulig krets av landsmenn. På stiftelsesmøtet ble det innsamlet et stort beløp, som i høy grad letter det store arbeide med starten.

Rettelse

I annet avsnitt av Erling Bjørnsons artikkel i foregående nummer har det sneket seg inn en meningsforvirrende feil. Annet avsnitt skal være sålydende:

Hva makt kan endre ved brutale midler og forfalskninger, vil tiden — den evige kilde — utsiette og gi sannhet og rettferdighet tilbake.

Helt og halvt år

En rekke av våre lesere tegner gaveabonnementer til venner og bekjente og kanskje til folk som menes å ha godt av å lese våre argumenter. Svært ofte tegner de kvartalsabonnement — dessverre må vi si.

Saken er at et kvartalsabonnement som ved kvartalets slutt går ut igjen, taper vi penger på. Det koster nemlig å få navn og adresse inn i kartoteket, å få laget adresseplate og å få det hele inn i rett gjenge.

Av den grunn vil vi prøve å sende 10 aviser som allerede er utkommet for de fire kroner som er sendt oss som kvartalsabonnement.

Julehilsener

Vi minner om at julehilsener må sendes snarest og må senest være oss i hende den 6. desember. Spander 10 kroner og la din hilsen gå ut til de tusener venner som deler et skjebnefellesskap med deg. Bruk giro nr. 16 450.

“Avisen vår”

Det er tre ting som kan redde NSfolkene fra den vanære som er overgått dem under den politiske forfølgelsen. Det er:

OPPLYSNING!

OPPLYSNING!

OPPLYSNING!

Det er vårt blads oppgave å skaffe disse opplysninger til veie og bringe dem til aimenhetens kunnskap. Til dette trenger vi aktiv medvirkning av alle dem, som er så ære kjære, at de vil ha fjernet landssvikstemplet fra sitt og sin families navn. De skal ikke bare skaffe seg selv kunnskaper gjennom flittig lesning av vårt blad og de skrifter og bøker som er kommet ut, de skal også sørge for at deres venner og naboer får anledning til å lære sakenes sanne sammenheng å kjenne. Slutt derfor opp om vårt arbeide ved å spre «Folk og Land» i alle kretser — og da allermost blant dem som var øfre for massesuggestionen og som har vanskelig for å fri seg fra dens favntak.

Vi må gjenta ennå en gang at vårt opplag ikke står i noe som helst forhold til antallet av dem som ble rammet av etterkrigsoppgjøret. Vi vet nok at de enkelte nummer av Folk og Land går på omgang og blir lest av både ti og kanskje tyve mennesker. Men det er ikke nok for oss som kjemper for å holde arbeidet i gang. Vi må ha et større betalt opplag for å kunne gjennomføre det vi ønsker.

Vi holder nå på å planlegge driften for neste år og vet at vi nok skal klare å gjennomføre den, men vi kan ikke stå alene. Vi må ha støtte, både av interesserte medarbeidere og av flere abonnenter. Hvis det er noen som mener at de ikke kan abonnere, så burde de kunne støtte oss på annen måte.

Algerie - «en del av Frankrike»

«Likhet - Frihet - Broderskap»

Mens Mendes-Frances regjering forhandler med de tunesiske nasjonalister om selvstyre og med marokkanerne om en nyordning i Marokko, leser vi i avisene i begynnelsen av denne måneden at 10 000 franske fallskjerm-soldater og fremmedlegionærer er sendt til Algerie som forsterkninger. Her er de delt opp i små enheter og sendt opp i Auresfjellene for å bekjempe opprørerne som har forskanset seg der. Aksjonen har vært planlagt i lengere tid i den franske overkommando i Batna.

Samtidig erklærer den franske innenriksminister, Mitterand, at det ikke finnes noe nasjonalistisk problem i Algerie, og i samme øyeblikk beslutter den franske regjering å oppløse den algeriske nasjonalistbevegelse som har det krevende navn: «Bevegelsen for de demokratiske frihetens triumf».

Virkeligheten viser altså med all ønskelig tydelighet at nasjonalismen er et meget alvorlig problem i Algerie,

tross forsikringer om det motsatte. Den franske regjering baserer da heller ikke sin holdning på virkeligheten, men på den juridiske kjensgjerning at Algerie er innlemmet i Frankrike og er en del av den franske republikk, — m. a. o. ikke er en koloni eller et protektorat som landets naboer Tunis og Marokko. Offisielt er Algerie representert i nasjonalfor-samlingen i Paris, men det er bare tilsynelatende, idet det franske mindretall — de innflyttede franskmenn — dominerer både representasjonen i Paris og alle politiske styresstillinger i selve landet. De innfødte har i praksis intet å si, men på papi-ret er de franskmenn og dermed er den juridiske side av saken i orden. De regjeres jo av franskmenn — sine «landsmenn».

Når man i årene etter krigen har hørt så lite fra disse landene i Nord-Afrika, kommer det ikke av at alt har vært så rolig der, men fordi det har vært så mange andre

store ting som er skjedd i verden, at de små begivenheter der nede er kommet i skyggen av de store. Alvorlige opptøyer har det riktignok ikke vært i Algerie siden 1945. Dette opprør brøt ut den dagen Tyskland kapitulerte, og mens de franske ledere satt på sine plasser i de seirende nasjoners ledelse og bestemte at alle tyskere skulle stilles for allierte domstoler og dømmes som krigsforbrytere.

Oppstanden ble slått ned ved hjelp av negertropper fra Senegal og fremmedlegionen, støttet av franske fly og krigsskip. Det franske flyvåpen tilintetgjorde alene 42 landsbyer, og det offisielle tall for landstyrkenes represalier er 8000 drepte innfødte og etter masakrene ble 4500 innfødte internert i konsentrasjonsleirer. Men dette er de offisielle tall. Det er blitt kjent at senegal-troppene drev en utstrakt nedslaktning på egen hånd.

Da sannheten om dette blodbad omsider kom fram, reagerte den franske opinion kraftig, og resultatet ble et vedtak i 1947, som gjorde Algerie til en integrerende del av Frankrike med det formål å bedre de innfødtes kår og politiske status. Imidlertid

er det intet blitt med bedring av kår og politisk frihet, fordi de franske kolonister stadig hevder at de innfødte ikke er modne for dette. De franske kolonister har gjennom generasjoner dyrket jord og drevet forretninger i Algerie og henger sammen som erteris for å beskytte den maktstilling de har opparbeidet seg, og er ikke på noen måte interessert i at den innfødte befolkning kommer ut av det elendige liv de fører.

Imidlertid innser nok Mendes-France og hans regjering at noe må gjøres i Algerie. Svindelen med likestillingen mellom frie franskmenn i Algerie — de innfødte og de innflyttede franskmenn — holder ikke lenger. En araber fra Algerie og en franskmann kan ikke bli landsmenn om de aldri så nye bor i samme land. De er og blir representanter for to vidt forskjellige raser, med vidt forskjellige moralske, religiøse og etiske begreper.

Men hva der skal gjøres, står ennå som et uløst spørsmål og den franske republikks motto Likhet — Frihet — Broderskap kommer nok ikke til å ha noen betydning for Algerie på tross av at det forplikter å kunne vifte med en slik revolusjonsfrase.

Søndag den 7. nov. uttalte

den franske innenriksminister i radio: Frankrike er og forblir den eneste myndighet i Algerie. Hvis de som er ansvarlige for urolighetene har villet vekke verdensopinionen like før en FN-sesjon, så har de tatt feil. Algerie er Frankrike og Frankrike erkjenner ingen annen myndighet i sitt land enn sin egen.

Dette er utgangspunktet for en ordning i Algerie!

Når man hører hvordan det er i de forskjellige mere eller mindre frie kolonier, mandater e. l. omkring i verden, forstår man først for alvor hvor hyklersk de store statsmenns handlinger og uttalelser er. Tenk på menneskerettighetserklæringen f. eks. Samtidig som den skal settes ut i livet foregår det slike ting som det vi i dag forteller om: massakrer. Man må tenke på englendernes adferd i Malaya, hvor de svidde av landsby etter landsby og deporterte befolkningen, man tenker på Kenya, hvor de «hvite» stadig tar represalier overfor de innfødte og straffer på de mest raffinerte, ondskapsfulle måter. Alt dette samtidig som de i den største selvretdferdighet dømmer et helt folk som krigsforbrytere og forbrytere mot menneskeheten.

Valget i USA

Begeistringen i løssalgspresen var overhengig etter at valgresultatet ble kjent. — For mere alvorlig tenkende mennesker gir imidlertid den demonstrative glede årsak til ettertanke. Særlig hva Dagbladet angår har vi jo Håkon Lies ord for at denne avis er kommunistenes beste tale-rør i Norge. Og Håkon Lie er ingen hvemsomhelst, og heller ingen «nazist», men sekretær i Det norske Arbeiderparti.

Det som åpenbart teller mest i disse kretser er at Mc Carthy, mannen som har sett det som en stor oppgave å avsløre spioner og forredere innen den amerikanske statsadministrasjon, blir fratatt formannsstillingen i Senatets granskningskomité.

Å hindre avsløring av dem som til fordel for en fremmed makt undergraver samfunnet og truer dets fortsatte bestående, det er en oppgave som faller sammen med Kominterns direktiver, enten det nå skjer bevisst el-

ler ubevisst. Og da er det godt å ha venner — eller blåøyde forståelsegjære — på den andre siden av havet, som sørger for å gjøre de anklagede til forfulgte uskyldigheter.

Hva valgresultatet ellers angår er det vanlig at slike «mellomvalg» (mellom presidentvalgene) viser tilbakeslag for det parti som sitter med makten. Tilbakeslaget har også vært mindre enn det både republikanerne og demokratene ventet. Noen vesentlig endring av Eisenhøwers hittil førte politikk ventet man ikke.

President Eisenhowers passive holdning i valgkampen har vært gjenstand for sterk kritikk fra den republikanske leiren. Der tales også om en selvbestaltet «Palace Guard» som omgir Eisenhower og øver en utenomparlamentarisk innflytelse på hans beslutninger. Denne klikk beskyldes også for å ha påvirket Eisenhower til å skyve Mc Carthy og hans tilhengere til side under valgkampen. I

denne forbindelse siteres i den amerikanske pressen uttalelser som denne:

«De er enda ikke kommet så langt som til å granske Lattimore. Men de har hatt tid til å granske Mc Carthy tre ganger.»

(Owen Lattimore er som kanskje vil erindres anklaget for å ha avlagt falsk ed når han påstår at han aldri har vært kommunist-sympatisør eller på annen måte fremmet kommunistenes interesser. — Lattimore var i Roosevelt-Truman-tiden utenriksdepartementets konsulent for problemene i Det fjerne østen, og Mc Carthy har karakterisert ham som USA's sovjetspion nr. 1).

I store kretser er en alminnelig oppfatning av at en stor del av apatien og skuffelsen i den republikanske leiren skyldes behandlingen av Mc Carthy og hans folk.

Da en av de republikanske kandidater under en valgtale kom til å nevne Mc Carthys navn, tordnet plutselig bifallet og forsamlingen var i ekstase.

Londonpaktens resultat

Realiseringen av Londonpaktens vil gi følgende fordeling av NATOS landstridskretter.

- Norge 2/3 divisjon.
- Danmark 2/3 divisjon.
- Vest-Tyskland 12 divisjoner.
- Benelux-landene 4 1/2 divisjon.
- Frankrike 5 divisjoner.
- USA 6 divisjoner.
- England 4 1/2 divisjon.
- Kanada 1/3 divisjon.
- Italia 9 divisjoner.
- Hellas 5 divisjoner.
- Tyrkia 12 1/3 divisjon.
- Tilsammen ca. 60 divisjoner landstridskretter.

Det ligger hundre tusenvis av Kolumbi egg rundt omkring, men folk som Kolumbus er det sjelden å støte på.

Hitler.

Kvinner i forsvaret

Det pågår for tiden en intens avisdiskusjon om emnet «Kvinner i forsvaret». Det kan under disse omstendigheter muligens ha sin interesse å se på hvordan stillingen er i Danmark, der man har visse erfaringer å bygge på. Dansk «Politiken» kan opplyse:

«Chef uden mandskab, Kolding: Kolding har en chef for kvindelige marinere — men ikke en eneste marinere. Alle korpsets medlemmer er efterhaanden faldet fra, og lederen, frk. Lydia Hartvig, der for resten tidligere var trompetist i Københavns Boldklubs orkester, sidder nu tilbage som baade chef og mandskab».

Kvinner selv stod opp og strede, men — hvor ble de av?

Til abonnentene

Hvis De før eller siden ikke skulle få avisen i posten, bes De underrette ekspedisjonen omgående.

FOLK OG LAND
Kierschowsgt. 5, Oslo.

Sidebemerkinger

UNDER KRAFTIGE PROTESTER fra sine 52 motstandere besluttet 80 medlemmer av Manchester bystyre å bevilge seg et pund pr. medlem i tapt arbeidsfortjeneste i den tiden de brukte til å hilse dronning Elizabeth velkommen til Manchester for en tid siden.

VI SNAKKER så meget om vårt demokrati, dets rettsinn og fortrefelighet, at det kan minne om den dårlige samvittighet som alltid må betydre hvor hederlig den er.

FRA KAVIARFRONTEN. De nyinnkalte rekrutter til den stolte polske hær fikk deres første instruksjoner i militærlivets hemmeligheter av en høyt partidekorert sersjant:

— Du der, sa han og kalte en av rekruttene frem, kan du svare meg på dette her: Hva gjør du hvis der plutselig i en farlig situasjon blir ropt: «Frivillige fram!»

Uten et øyeblikks betenkning svarer den kvikke rekrutt:

— Jeg trer hurtig et skritt tilbake for ikke å hindre folkets helter i å tre frem!

Larsen, det kan være selve kongen,

Har De sett ham stå og smile på perrongen, når God save the King blir spilt, ja har De sett ham kjære De, stå på pinne for sin egen melodi?

(Gunnar Reiss-Andersen i prolog til teaterstykket Larsen — eller melodien som ble vekkt.)

I «FARMAND» har Ruben diktet denne kommentar til det nordiske samarbeide:

Et utvidet samarbeide kan ingen ha noe imot mellom tre suverene stater som handler på like fot.

Men faren er alltid til stede, og Norden må ikke bli en privatklubb for kamerater av et suverent parti.

DEN DIGRE KARDINAL Spellmann, som alltid er så full av historier, har servert en om en prest i Boston.

Den gode Boston-prest var kommet gående nedover gaten hvor han bodde, da han løp inn i en flokk gutter som sto omkring en hund som ikke alene var en koster, men en konsentrert hundestilling.

— Og hva gjør dere med den hund- mine små venner? spurte han, — kjærlig og bekymret på samme gang.

— Jo, forklarte en av guttene, Vi lyver om kapp — og den som lager den største løgn får hunden.

— Dere skulle skamme dere, sa presten, da jeg var i deres alder, hadde jeg aldri sagt en løgn.

— Hunden er Deres, far! erklærte guttene omgående.

Karl Seeland:

Berggrav som »GUDS sterke mann«

«For eders skyld bespottes GUDS navn blant hedningene.» (Rom. 2. 24.)

Den berømte eller kanskje noe beryktede fhv. biskop Berggrav har nå i lang tid drevet propagandareisen for sin kjære person, — den som Helge Krog kalte «Hans egen tusenfyrd» for å betegne hvorledes han soler seg i sin egen fortrefelighet, og det har etter hva avisene har berettet, lykkedes ham å overbevise amerikanerne om hans fullkommenhet i den grad, at han visstnok kan begynne engros salg av de ervervede doktorhatter, når han kommer hjem, om det så falt ham inn. Men toppunktet synes etter telegram i Aftenpostens morgenummer for 2. 11. 54 å være nådd ved hans utnevnelse til doktor ved Columbia University i New York, som i Aftenposten refereres slik:

«Biskop Eivind Berggrav i sort prestekjole, hvit krave og stort gullkors, var den eneste som fikk det skarlagensrøde skjerf som «Doktor i den hellige teologi». Dr. Kirk kalte ham «GUDS sterke mann, i den ytterste prøvelses dag, en steil og veltalende forsvarer av sitt folks åndelige selvstendighet, edel i sitt mot, urokkelig som den norske kysts store klipper, respektert og elsket av mange nasjoner.»

Det forlyder intet om at skamrødmenn over den ufortjente ros overgjød hans herlighets ansikt.

Kan hugbugen drives til høyere tinder? Tenk på biskopen som edel i sitt mot og urokkelig som den norske kysts store klipper!!!! Og på den gudsbespottelse som ligger i å kalle dette uvederheftige mennesket «GUDS sterke mann»! Og alt dette lar den «fromme, ydmyke biskop» tålmodig og uten protest gå over sitt så syndige hode.

Men hva vil amerikanerne komme til å si om det norske folk, når det lar ham parade for det amerikanske folk som «GUDS sterke mann», og det får øye for hvorledes de er trukket ved nesen av en humbug, som selv ikke den verdensberømte sirkusdirektør Barnum kunne prestert

bedre? Men skammen faller tilbake på «kirkefront» og kirkefolket og det såkalte «kristenfolk» i Norge som har sett på alle sirkusløyer med GUDS HELLIGE MANN uten å ta avstand fra denne jongleren med hellige verdier.

Men der finnes ikke tegn til noen reaksjon, for «Kirken» — statskirken og de kristelige organisasjoner har hver især så mange skjeletter å skjule, at tar de stilling til det ene skjelett, så kan en haug av utalte skjeletter måtte komme frem i dagens lys, og er statskirkens stilling svak i forveien, hvordan skulle den da tåle en sådan påkjenning? Når lederne litt etter litt ble avkledd glorien og samarien og alle folk fikk se hvilken uendelig ynkelighet der var skjult under samarien: blodige minner fra krigs- og okkupasjonstiden, synd som røver og ransmenn (banditter kalte jo Bonnevie-Svendsen livsmåten) forbryteres medskyldige o.s.v. og ført ut i sin ytterste konsekvens ved det «rettsoppgjør» som gikk ut over uskyldige for å dekke sine egne synder, og hvor «GUDS sterke mann», Berggrav, var primus motor, og derfor må bære det største ansvar.

Og den såkalte «lille Berggrav», res. kap. Alex. Johnson (av Dagningen på Lillehammer kalt «Klara Klok», fordi han gir råd og anvisninger på alle kanter) har selvfølgelig ikke latt anledningen gå fra seg til å skrive en panegyriske gratulasjon til Berggravs 70 års dag, inntatt i Morgenposten for lørdag 23. oktober over tre spalter. Og hva får vi ikke vite der?:

«Han har gjemt seg bort blant New Yorks millioner... Sikkert er han lykkelig over å slippe å være hjemme og måtte ta imot all den hyldest som vil strømme imot ham på fødselsdagen.» (Var det av denne så dype beskjedenhet han lot seg feire i Sjømannskirken i New York på dagen?) «Kristent samråd er ikke bare navnet på en krets som med Berggrav som formann la opp hele vår kirkes kamp under okkupasjonen. Orde-

Dødsdommen over Skancke til granskning?

«Sandnes og Jærens Avis» skriver redaksjonelt i forbindelse med en omtale av Langes brosjyre: Dødsdommen over Ragnar Skancke:

Professor Skancke var 58 år da han ble stillet på sagflisa og skutt på Akershus natten til den 28. august 1948. I erkjennelsen av at det er mørkets gjerning, foregår alltid slikt om natten — og de politimennene som kommanderes ut til å gjøre bøddeltjeneste, de er alltid anonyme.

Skancke var knyttet til N.T.H. i Trondheim, der han også var medlem av Vitenskapsakademiet. Han var — så usannsynlig det enn kan høres — et sterkt troende medlem av NS fra 1933. Fra september 1940 til 8. mai 1945 var han kommissarisk statsråd og sjef for Kirke og Undervisningsdepartementet.

Da han ble skutt hadde han sittet med dødsdommen over hodet i to år og tre måneder. Det var uten tvil ikke så lite av et Hallesby'sk helvete. Men så er han da også kvitt med det. *Annerledes stiller det seg med de menn som dømte ham og de menn som avsto å la nåde gå for rett, dersom cand. jur. Langes påstand om justismord ikke blir igjendrevet på en måte som både er tillitvekkende og overbevisende.*

De herrer bør i hvert fall gjøre et forsøk. Om ikke for sin egen del, så bør det gjøres av hensyn til renslighetskravet i det offentlige liv. — Heri vil riksadvokat Andr. Aulie sannsynlig være enig med oss?

*

Brosjyren har vært utsolgt en tid, men nytt opplag er skaffet til veie. Bestill den i dag, den koster en krone og fåes hos H.

ne er betegnende for hele den ånd som har fulgt Berggrav som kirkemann... Så lenge han var biskop, fantes det ingen kirkelige stridigheter av betydning.

Han visste hvordan kirkekampen under krigen ville arte seg før den var begynt.»

Nei, jeg gider ikke sitere mer av den overstrømmende lovprisning av juristen, medisineren, kirkejuristen, litteraturkritiker, skolebokforfatter, biograf, religionspsykolog o.s.v.

«Men Berggrav er et unntagelsesmenneske, det får man like godt se i øynene. — Også i dette land, som har vunnet verdensry ved sitt

Rostock-saken og avdøde minister Muncks dagbøker

Som leserne sikkert vil huske av tidligere meldinger hevdes det at Danmark var gjort kjent med tyskernes planer om en besettelse av Danmark og Norge, og at det var inngått en avtale om dette mellom den danske regjering og Tyskland. Det er ført vitner som bekrefter at minister Munck hadde et møte med Reichsführer Himmler i Rostock på en tidfestet dag, og at det der ble ført forhandlinger om en rivningsløs besettelse av Danmark.

Dette har vakt stor diskusjon i Danmark, og alle ventet at den parlamentariske kommisjon som fikk saken til behandling, skulle granske den nøye.

Nå viser det seg at kommisjonen overhodet ikke har undersøkt minister Muncks dagbøker, som for øvrig er deponert i riksarkivet med den klausul at de ikke skal benyttes før etter 50 år. I stedet for å undersøke ved kildene har kommisjonen bare avvist hele saken som oppspinn.

Man kan vente seg mer om denne sak om ikke så lenge.

Det norske folk er lojalt inn- til servilitet og tålmodig inntil sløvhed. (Wiesener).

Johansen i Teatergt. 6, Oslo, «Bladmadsen» i Trondheim og Carl Lund, Bergen.

manglende talent for å anerkjenne sine store sønner. — Skjønt Berggrav er blitt anerkjent mer enn andre nordmenn som har hatt samme format i kunstens eller politikkens verden.

Det henger kanskje sammen med at biskop Berggrav egentlig bare er en enfoldig kristen. Nesten for enfoldig, tenker stundom teologene.

Men det er en god attest å få av en teolog.»

Er noen mer i tvil om at A. J. har gjort et mektig hopp på trinene til en eventuell ledig bispestol?

Nordre Toten, 9. november 1954.

Karl Seeland.

Rigsdagen fikk ikke lov til å ender forrederiloven

men ble lovet at den ikke skulle brukes på annet enn de "allergroveste forbrytelser"

Fhv. rettspresident Svenning Rytter går for tiden hardt i rette med tidligere statsminister Knud Kristensen, som benekter Svenning Rytters påstand om at den danske Rigsdag var under press den gangen landssvikloven skulle vedtas.

At der forelå en avtale mellom politikerne og motstandsbevegelsen om at forrederiloven ikke kunne endres av Rigsdagen med mindre alle regjeringsmedlemmer — altså også motstandsbevegelsen — var enige er hevet over enhver tvil, og Knud Kristensens benektelse er meg ganske uforståelig, hevder fhv. landstingsmann, rettspresident Svenning Rytter i en bemerkelsesverdig kronikk i «Dagens Nyheder».

KNUD KRISTENSENS PÅSTAND

I denne bok skriver Knud Kristensen bl. a.:

«Når han (d.v.s. Rytter) ved postulerer der intet har med virkeligheten å gjøre, søker å unnskyld seg selv ved å sverte andre, finner jeg anledning til å påtale dette. Hr. Rytter påstår bl. a. at jeg skulle være deltager i en avtale, som forhindret Rigsdagen i å endre i det forelagte forrederilovforslag, med mindre alle regjeringsmedlemmer var enige deri. Karakteristisk nok er det da også, at Rytter ikke anfører noe som helst til bevis for sin påstand. Til gjengjeld gjentar han den flere ganger, men en påstand blir jo ikke riktig, fordi den gjentas nokså ofte.»

RYTTERS KORREKTIV

Man må innrømme at dette var et kraftig dementi av at der forelå en avtale som av meg hevdet, skriver Rytter, som deretter gir følgende skildring av forholdet

— Det er riktig at jeg ikke i min bok har anført noe bevis for avtalens eksistens. — Grunnen hertil er imidlertid den selvfølgelig, at jeg mente at denne avtale var et faktum, som nu var kjent av alle, ikke minst av Knud Kristensen, som selv hadde vært med på å slutte avtalen, og som i hvert fall ved en leilighet overfor meg hadde hevdet dens berettigelse.

Knud Kristensen skriver videre:

«Hr. Rytter vil vel ikke gå så vidt at han vil påstå, at der mellom samtlige ministre var truffet en avtale om at

det man var blitt enige om, ikke måtte gi seg uttrykk i loven». Jo, jeg vil. I Landstingets utvalgsmøte den 31. mai 45 enedes hele utvalget etter forslag fra radikal side om at det i selve lovteksten skulle opptas en bestemmelse hvorefter der kun skulle kunne reises tiltale i anledning av de aller groveste forbrytelser.

BUHL FRYKTET PØBELREGIMENTE

Mens vi diskuterte dette, kom, som omtalt i min bok, statsminister Buhl til stede og meddelte meg at man innen regjeringens forskjellige grupper var klar over, at hvis loven ikke hurtig ble vedtatt, ville uansvarlige krefter ta makten, og vi ville få pøbelregimente, da heller ikke frihetsbevegelsens representanter i ministeriet behersket situasjonen. Jeg hevdet bestemt og gjentagne ganger overfor Buhl, at det var justisministerens plikt å opprettholde ro og orden. Men Buhl uttalte og fastholdt at det var umulig, da der hverken var politi eller militær; men kom vi først over disse skjebnesvangre dager, ville regjeringen få situasjonen under kontroll, og justisministeren ville overfor utvalget gjenta sitt løfte fra Folketinget om, AT DER KUN SKULLE REISES TILTALE FOR DE ALLER GROVESTE FORBRYTELSE.

I det fortsatte utvalgsmøte, hvor justisministeren var kommet til stede, gjentok denne overfor utvalget sitt forannevnte løfte fra Folketinget, men han ønsket ingen endringer å motta.

DEN FATALE AVTALEN

Rytter fortsetter sin skildring således:

— Etter at jeg overfor utvalget hadde referert statsminister Buhls uttalelser, sluttet utvalgsmøtet for at deltagerne kunne orientere seg hos deres respektive formenn eller ministre. Jeg oppsøkte Knud Kristensen og refererte Busch-Jensens uttalelser for ham. Han stadfestet de to ministres uttalelser med hensyn til at Landstinget skulle unnlate å forlange endringer. Knud Kristensen motiverte avtalen med, at ellers ville motstandsgruppene ingen innflytelse ha på lovens endelige utformning, når et lovforslag kunne endres uten deres samtykke. Det var der-

Hvor sto du?

Haakon Lie, Arbeiderpartiets sekretær, har nylig gitt ut en liten bok, «Kaderpartiet», den handler om kommunistisk strategi og taktikk. I denne boken skriver Lie: «I Norge er utvilsomt Dagbladet, Oslo, i dag det mest effektive talerør for Norges Kommunistiske parti. Praktisk talt alle dets aksjoner — lovlige og ulovlige — finner støtte i denne avisen». En meget skarp karakteristikk. Men Lie hadde alt i boken gardert seg, han skriver: «En gang ble alle angrep på kommunismen møtt med det tyske ord Hetz. Nå blir det svart med det irske navnet McCarthy». Og ganske riktig, Dagbladet utnevnte straks Lie til Norges McCarthy.

Bladet fortalte at boken bare var til bruk for Arbeiderpartiets tillitsmenn og således strengt hemmelig. To dager etter var den å få kjøpt i alle boklader og kiosker. Bladet spurte Gerhardsen som partiformann og Torp som statsminister om deres syn på boken, men svarene var meget lite tilfredsstillende for Dagbladet. Landets presse sluttet slett ikke opp bak det angrepne Dagbladet, noen aviser var tvert om enige med Lie, de fleste tiett, sikkert ut fra den tanke at dette måtte bli Dagbladets egen sak.

I en meget klar og tankevekkende kjeller, «På vei mot kommunisthysteriet» har Dagbladets faste medarbeider, Hagelund, tatt hele spørsmålet opp til samlet behandling. Han hevder at når innflytelsesrike kretser i et samfunn setter i verk tiltak som leder til en altomfattende kriminalisering av annerledes tenkende og handlende, inntreffer en rekke alvorlige skader i landets politiske og kulturelle liv. Disse annerledes tenkende får ikke engang åpnet munnen før den jagede horde er over dem med sine beskyldninger og sitt rop: Korsfest! Korsfest! Streberne, lykkejegerne, døgnfluene har fått øket innflytelse, de klatrer, de dømmer til galge og gren, til bål og død alle personer, aviser og organisasjoner som står deres umetteige ærgjerrighet imot, de vil gå helt til topps i samfunnet, de vil være å finne på alle tempeltinder.»

Bevisst eller ubevisst, det skal være usagt, glemmer Dagbladet en aldeles avgjørende ting, at det går en nemesis gjennom livet. Helt til denne dag har bladet slått oss, og slått oss hardt. Ofte falt slagene under beltete-

for nødvendig at alle regjeringens medlemmer var enige. I et utvalgsmøte måtte vi derfor nødtvungent frafalle å stille endringsforslag.

Selv om Knud Kristensen ikke kan erindre denne samtale med meg, kan han neppe ha glemt forhandlinger vedrørende oppreisning til uforståelig internerte i oktober 1945, jfr. Folketingstid. 1945

det, vi hadde følelsen av at bladet hadde glede av å slå. Vi kom ikke til orde hverken i Dagbladet eller i andre aviser, den veien var stengt og er det den dag i dag. Det får så være, de jagende ville sikkert ikke tillatt noe slikt. Men det var andre som hadde store vanskeligheter med å komme til orde, det kan være nok å nevne en eneste en, overlæge Scharffenberg. Han fyller ikke sine artikler med standardfraser og ukvemsord, hans stil er klar, ikke et overflødig ord. Hans sannhetssøken er dyp og ekte, hans logikk er tindrende klar i det hele en mann som de ferreste makter å binde an med i en diskusjon. Men ennå har han ikke fått inn et eneste ord i Dagbladet, lenge var han ute-stengt fra Oslo-pressen. Han er blitt stemplet som tilhenger av «silkefronten», altså noe bortimot en «nazi»-sympatisør. En annerledes tenkende, ferdig med ham!

Dagbladet ryddet, pløyet, gjødslet og harvet kriminaliseringens, mistenkeliggjørelsens, fordreielens og fortielsens mark — og så kom Haakon Lie, representanten for makten og avgjørelsen, og sådde sin sår i Dagbladets åker. Dette var ikke meningen, blåser bladet opp. Nei sikkert ikke, bedømt etter bladets hensikt.

Vi har stadig pekt på at her var skapt en stemning, en praksis og et apparat som ville bli farlig. Vi er hele tiden blitt møtt med mistenkeliggjørelse, fortielse og skjellsord, selv nasjonalforsamlingen har vendt det døve øre til og bilagt saken protokollen. Det måtte skarp lut til for å vaske skammen av, sa folke meningen. Men lut har den egen-skap at den spruter og etser stygge flekker. Når så rengjøringen vel var over skulle alt bli som før, demokrati, herlighet og glede. Men stemningen, praksisen og apparatet var der framleis, ferdig til å utføre nye bragder. Og interessen til å sette i gang igjen var der også.

Nå er Dagbladet selv falt i den grav det med så stor dyktighet og nidkjærhet var med å grave for andre. Det er ikke med glede, ennsi skadefryd vi konstaterer dette. Det vi har fryktet for og sagt fra om holder på å skje, og ennå er vi bare i begynnelsen.

Jeg vil slutte med en omskrivning av en gammel, men lite påaktet sats: Isoler ikke folk fra samfunnet og sine medmennesker for at i ikke selv skal bli isolert!

ALFRED DALE.

sp. 213-18, hvor flere riksdagsmenn omtalte avtalen, og justisminister Busch-Jensen og Aksel Larsen bekreftet at denne avtale var sluttet, og ingen av de øvrige ministre protesterte herimot.

At denne famøse avtale er truffet er således hevet over enhver tvil, og Knud Kristensens benektelse herav er meg ganske uforståelig.

Sidebemerkninger

PRESIDENT TITO, som har funnet tilbake til Sovjet, har i anledning 37 års dagen for oktoberrevolusjonen sendt et telegram til Sovjets president, general Vorisjilov.

Tito får nå våpenhjelp fra vesten og er bestevenner med sovjet!

DET ER STOR UVILJE mot Det Nordiske Råd og for skandinaviske samarbeide her i landet, og nå er det dannet en landsnemnd som heter: «For norsk reising mot skandinaviske samrøring». Formann er høyskoleforstander Sigurd Sandvik, Halsnøy Kloster.

EN SKOTTE skulle sette hus og var i byen for å kjøpe tallerkener. Han kom hjem til sin delige brud med to dusin papptallerkener og et viskeler.

EN OFFISER i den franske fremmedlegion tjenestgjør i Saigon under våpenstillstanden og bor privat. Han kom i snakk med husets sønn og sier:

— De vet jo det, unge mann, at hele denne forbannede krigen her i Indo-China mellom kommunistene og oss gjelder Deres og Deres landsmenns skjebne.

— Ja, herre.

— Vi kjemper for Deres frihet — og De står som tilskuert!

— Hm, herre. Har De sett to hunder slåss om et bein?

— Ja, men hva har det med saken å gjøre?

— Tja, hvilken side tror De beinet kjemper på?

DEN SVENSKKE GENERALSTAB har offentliggjort et studie over rustningspotensialet hos USA og Sovjet og har funnet ut at USA har betraktelig mere enn 1000 atombomber og at innen 1960 vil antallet være 10 000. Sovjets beholdning anslås til vel 100 stk.

I ET BREV vi har fått, finner vi følgende konklusjon: «Det ville vore meg, A. R., frontkjempar, ei stor trøst om eg ante England seigare enn Russland».

Das Ewig-Weibliche zieht uns hinan. Goethe.

Das Ewig-Weibliche zieht uns hinab. Nietzsche.

Det finnes ikke noe verre tyranni enn det som utøves i ly av lovene og under rettferdighetens maske, når tyranniet så å si drukner de ulykkelige på selve den planken hvor de hadde søkt sin tilflukt. Montesque (1689-1755).

FA AV LIVETS MINDRE GLEDER kan sammenlignes med den å gå til sengs med et lite beger på nattbordet og en ny Omrebok mellom hendene.

(Fra en anmeldelse i Arbeiderbladet, hvor de sannsynligvis forstår å nyte livets gleder).

Sir Winston Churchill

(Forts. fra side 1.)

orde mot krigen mot Amerika, Charles James Fox mot krigen mot Frankrike, og de fleste av Whig-partiets ledere skynte seg til Paris for å spise middag med Napoleon under den korte fredsperioden etter Amiens. Der var ingen som tenkte på å arrestere dem eller kom med antydninger om at de kunne komme til å yte fienden hjelp. Vi levde dengang fremdeles i tradisjonen etter den store Elizabeth, som utnevnte en katolikk til å kommandere hennes flåte mot det katolske Spania. Det var før «dago»-mentaliteten hadde fått herredømmet i England. I vår egen tid protesterte Lloyd George mot krigen i Syd-Afrika, og det så kraftig at han personlig ble i høy grad upopulær. Han forsvarte seg imidlertid med de velkjente ord:

— Er enhver politiker som stiller seg i opposisjon til en krig i emning nødvendigvis en forreder? Forholder det seg slik, da var Chatham en forreder, og Burke og Fox i særlig grad. I de senere år har vi Cobden og Bright, — ja, endog Joseph Chamberlain, — alle disse var da forredere.

Vi husker videre at McDonalld ble førsteminister få år etter at han hadde opponert mot den første verdenskrigen. Det var først Mr. Churchill som fant på uten videre å kaste menn (sammen med deres kvinner og barn) i fengsel, fordi de uttrykte sin politiske opposisjon mot en unødndig krig, og som unnskyldte denne ulovlige handling med at disse menneskene utgjorde en «sikkerhetsrisiko». I mellomtiden befordret hans kosmopolitiske Secret Service Fuchs og Pontecorvo inn i de indre laboratorier til hans atomhemmeligheter, og Edens eklektiske utenriksdepartement sørget med iver for karrieren til Burgess og Mclean. Når en slik mann legger kravet om profetisk fremsyn til sine øvrige prestasjoner, — et splittet og ruinert Europa, trellbindingen av Øst-Tyskland, av Østerrike, Ungarn, Tsjekkoslovakia, Bulgaria og Romania og de baltiske stater i tillegg til oppmuntringen av og det påfølgende forrederi overfor Polen, fosforbombene

under krigen og atombomben etter at krigen faktisk var over, Nürnberg og hevnfreden som vil forgifte atmosfæren i Europa i en generasjon fremover, og alt dette ikke in majorem gloriam, men til Det Britiske Imperiums ødeleggelse, — når slikt skjer, da er det på tide at de forhenværende okkupanter av hans fengselsseller for en tid glemmer sine positive, skapende oppgaver for å ta til gjenmele mot hans anmasende pretensjoner!

Hvilken prøve skulle man vel sette på disse menn, om det ikke var: «På fruktene skal man kjenne dem»? La oss i korthet undersøke disse frukter, — hver og en av dem. Fruktene av hans liv i alminnelighet og fruktene av hans krig i særdeleshet. — Denne mannen har hatt større innflytelse på britisk politikk enn noen annen nulevende engelskmann, og hva har han gjort med Storbritannia? Han fant The British Empire som det mektigste og rikeste land i verden. Vi eide mellom en fjerdepart og en femtepart av jordkloden, vi opprettholdt en maritim tomakts-standard som gjorde oss dobbelt så sterke som noe annet land i vår vitale forsvarssfære. Våre industrielle bedrifter var så solide og vår stilling så innflytelsesrik at vår eksport jevnt og i stigende grad overskred vår import og behersket de internasjonale markeder innenfor dette handelssystem. Den gunstige handelsbalanse som var en følge av dette, forsynte oss med minst fire milliarder pund i utenlandske tilgodehavender, av hvilke renter ble betalt i form av en årlig tribut som i betraktelig grad kunne ha hevet den engelske «standard of life» over menneskehetens alminnelige nivå. Innen vårt imperium hadde vi utstrakte forekomster av metaller og råmaterialer, som bare ventet på ledelse, energi og en brøkdel av våre store hjelpekilder for å utvikles videre.

Slik var det imperium Churchill forefant. Hva er det tilbake av det?

Tapet av en stor del av The British Empire som en direkte følge av krigen (for tapt ble den, hvis man vil se sannheten i øynene, og Churchill vet det sely, for han kjempet

Sidebemerkinger

I Farmand finner vi følgende lille innlegg:

Det skjedde seg i FN at den russiske representant Snuskin (?) beskyldte fhv. h.r. Justitiarius Paal Berg for å ha leflet med nazistene, da han lovpriste Quisling ved dennes tilbaketreden som statsminister i 1940. Men Åse Liones falt ham an med skarpe tenner. Russeren hadde nok ingen anelse om at det fantes så farlige dyr innen forsamlingen: Tenke seg til — *a real lioness*.

Da USA vant krigen sikret de seg de tyske rakettekspertene — 41 i tallet — for å fortsette utviklingen av disse nye våpen. — De 41 tyskere ble i begynnelsen av nov. i år amerikanske statsborgere og ble lykkønsket av den tidligere britiske statsborger, flyveren Tom Hunter-Reay som i 1943 deltok i det første angrep på Peenemünde, hvor rakettekspertene dengang arbeidet. — «Vi har møtt hverandre før,» uttalte en av tyskerne, «vi var bare 2000 meter fra hverandre.»

De leser denne

annonsen. Andre folk gjør det også. Bruk Folk og Lands annonsespalter.

Forlat oss vår skyld kr. 6.—
Men jeg sier eder kr. 6.—
sendes fraktfritt mot inn-
sendelse av beløpet til

Knut Geelmuyden,
Sanddal i Jølster.

mot dette tapet så lenge han hadde krefter til det) har redusert vårt landområde med 15 pst. og befolkningen med 73 pst. Den amerikanske flåte kontrollerer havet, og britiske skip blir kommandert av amerikanske admiraler til forsvar for vårt hjemland mot den av Churchill valgte allierte i den 2. verdenskrig. — Amerikanske fly med deres atombomber har standplass i England for å redde det engelske folk fra angrep av den samme sovjet-makt som Churchill benyttet seg av for å ødelegge Europa. Våre dominions beskyttes ved særlige avtaler med Amerika, hvorfra England er utelukket. Vår gamle gunstige handelsbalanse er det slutt på, og i stedet skjelver et prekært og midlertidig ekvilibrium på randen av katastrofen i samme øyeblikk som den minste bris melder sin ankomst over Atlanteren. Våre gamle investeringer i utlandet er det omtrent slutt på, og de meget få som er igjen, er pantsatt til Exchange Control som

Forts. side 8.

Bakergjær - Kraftfor

100 kg. engelsk bakergjær (innh. B-vit.) i 5 kg. pakninger selges, helst under ett.

Henv. Folk og Lands eksped.

Klær direkte fra fabrikant

Vi lager nu de fleste sorter klær for voksne og barn. Bl. a. kan nevnes:

Vinterkåper fra	kr. 187.—
Helårskapper	» 290.—
Avtagbar skinnkrave	» 28.—
Gab.kåper	225.— 250.—

Dresser i kamgarn og gab. (også malkonfeksjon). F. eks. Sports gab.dress m/ 2 p. benkl. (Olympia) 270.—. Anorakker for strekkbukser for begge kjønn og alle aldre.

Med våre utstillingsbiler be-reiser vi store deler av Østlandet. Pass på, eller send oss beskjed, så stikker vi innom når det passer inn med våre ruter.

E. TOKLE
Herrekonfeksjon - Strømmen

Tannlæge
MARTIN KJELDAAS
Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

Tannlege Maamoen
Hansteensgt. 2
Telef. 44 43 33

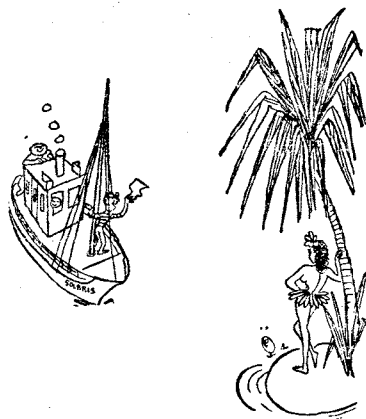
Annelise Parow
TANNINNSETNING
Trondheim
Gisle Johnsonsgt. 5 - V. Lademoen kirke - Voldsminde

R. Gjessing
Urmaker
Drammen
Tlf. 25 07

Benytt
HÅNSKOMAKEREN
i Neuberggt. 15 - Oslo

MJØNVOLD KAFE
Brandbu, Hadeland
anbefales

Victoria
Gjesteheim
Strandgt. 41
Telefon 497 - Egersund

Arets julegave er

NILSSEN

Eventyret om Solbris

Pris innbundet kr. 13.00.
Portofritt ved forskudd.

Det begrensede restopplag blir ekspedert i den rekkefølge bestillingene innløper.

Sverre Jacobsen, Ilseng st.

BOKEN «SISTE SKRIK»
av Per Reidarson ønskes kjøpt. Eksp. anv.

Lunnedragene

«SJØLGOD»
«LUNNELETT»
«MOELVEN»

på lager.

Ved bestilling undersøker vi — for fraktens skyld — om lunnedraget bør sendes herfra eller direkte fra fabrikanten.

H. SNAPRUD & CO.

KONGSBERG
Biler - Maskiner
Redskaper.
Tlf. 885 - 248.

FOLK og LAND

Ansv. redaktør og
utgiver:
FINN BRUN KNUDSEN
Utkommer i Oslo
Redaksjon:
Telefon 55 76 56

Ekspedisjon og kasse:
Postboks 3214, Oslo
Kierschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96

Abonnementspriser:
Kr. 16.00 pr. år, kr. 8.00
pr. halvår. Sverige, Dan-
mark: kr. 20.00 pr. år,
kr. 10.00 pr. halvår. Ut-
landet for øvrig: kr.
24.00 pr. år, kr. 12.00 pr.
halvår. I nøytralt omslag
kr. 30.00 pr. år, kr. 15.00
pr. halvår.
Løssalgpris: 40 øre

Annonsepris:
32 øre pr. millimeter
over en spalte

Bruk postgironr. 16450

Sambandstrykkeriet
Oslo

Fra forspillet til krigen 1940 - 45

Arbeiderpartiets stilling til forsvaret av landet belyst ved sitater fra Arbeiderbladets ledere

2. januar 1933:

«— De som bidrar til å legge arbeidslivet øde, har rikeleg med penger til militære formål. Vi skal få en ny hærordning på 34 millioner. Der-til kommer ca. 11 millioner til offiserer man ikke har bruk for. De skal gasjeres, mens arbeiderne som gjør nytte for seg, kastes ut i arbeidsløshet og elendighet. I tillegg til disse lønninger til overflødige embetsmenn kommer andre overgangsutgifter. Opp imot 50 millioner på det ene brett, og så den døde hånds politikk over arbeidstiltak! Det oppføres også nu statsbevilgninger til en hvit garde.

Denne provokasjon må vekke selv de mest sløve. Kampen mot militarismen og for avrustning må derfor skjerpes. I denne kamp må hele det arbeidende folk delta. —

3. januar 1933:

«— Et meget viktig spørsmål er å få satt en stopper for utdannelse og ansettelse av overflødig befal. Man burde forlengst ha tatt rev i seilene. Men i stedet har man latt det drive, og nu trekker man på en haug av overflø-dige offiserer. — — — Regjeringen og de borgerlige partier vil nu søke å unngå folkedømmen over militærvesenet. Men den vil komme allikevel, og da ikke bare feie vekk dette uhyrlige system, men hele den nuværende samfunnsordning.

10. januar 1933:

(I anledning av Stortingets s ammentreden)

«— Hærordningen og i den forbindelse avrustningen kommer opp til behandling i sesjonen. Her er det en anledning til å ta et skritt av den største interesse og betydning både for oss selv og andre. Men i stedet vil de borgerlige partier fortsette med sine nye forsvars- og hærordninger og kaste vekk millioner etter millioner til ingen verdens nytte. Det blir da velgernes sak til høsten å

si våre militære lappeskredere et Pauli ord.»

3. februar 1933:

«— Den eneste rasjonelle ordning er å gå til avvikling av hele militærstellet og i stedet opprette et sivilt vaktvern. — — — Hele vårt militærstell står i oppløsningens tegn. Det er nasjonalt en fare. Avrustning vil være langt tryggere. Økonomisk virker det ruinerende. — — — De skuggeredde brogerrepresentanter skal allikevel ikke unngå dommen, folkedømmen. Den skal komme hurtigere enn de aner. Men de har satt landsinteresser på spill og de har ødslet vekk midler som burde brukes til ganske andre formål. For denne forbryterske opptreden skal de borgerlige partier og deres representanter bli anklaget og dømt.»

6. februar 1933:

«— Et slikt forsvar er, uttalte Monsen i debatten, ensbetydende med å by landets ungdom en åpen grav. Det er også å drive hasard med landets selvstendighet. Vi står langt tryggere ved å avruste og ved at man i stedet for militært forsvar får et sivilt vaktvern. Men det forslag ble lørdag nedstemt mot arbeiderpartiets stemmer. Forslaget kommer dog igjen, og det skal også seire i Stortinget.»

9. februar 1933:

«— Så har vi Oslofjordens fremskutte befestninger. De var opprinnelig anslått til å koste 5 millioner kroner. Nu er beløpet redusert til 1½. — Byggetiden er 15 år. Det kastes nu vekk årlig 100 000 kroner til dette formål.

Våre folk i tinget stemte imot. Men nu gjaldt det militære formål, og da er det alltid flust opp med penger. Bevilgningen ble gitt.

Før disse «fremskutte» festninger er ferdige er de avlegse. Vi får nye museer. Selv om de sto ferdige i dag ville det ikke være noen sak å seile forbi dem — luftveien, —

Det kan nu også skytes så langt at de ingen reell beskyttelse kan yte. Tvert imot, de er en opplagt fare. For også disse festninger kan tjene som påskudd til angrep, og i dette tilfelle på landets hovedstad.

Det er ikke bare forargerlig å se på den lettsindige og ansvarsløse militærpolitikk som drives, den betyr — som vi før har påpekt — også en lek med folkets interesser og landets uavhengighet.»

16. mars 1933:

«— Det er nettopp fordi det er alvor, dødsens alvor, at vi ikke på noe område hverken vil eller kan oppgi vår antimilitære og sosialistiske agitasjon. Og aller minst innen hæren og flåten. — — — Den ytre fare — krigsfaren — gjør det dobbelt nødvendig for Arbeiderpartiet og ungdomsfylkingen å trenge inn overalt med sine organisasjonstanker og sitt politiske grunnsyn. Selv T. T. og forresten alle som sogner til den borgerlige og militaristiske politikk må nu — om ikke før — forstå det store risikomoment som ligger i det såkalte militære forsvar. Alle som har noen ansvarsfølelse er enig om, at vi i krigstilfelle bare har ett å gjøre, og det er å forholde oss nøytrale. Men det er ikke så lett når vi i navnet har et forsvar. Et avrustet Norge vil ha lettere for å opprettholde sin nøytralitet enn et, skal vi si, bevapnet Norge. Vårt militærstell kan tjene som påskudd til angrep eller innblanding. Det er når alt kommer til alt også verdiløst. — — —

Stillingens alvor, både sosialt og nasjonalt, gir arbeiderpartiet og ungdomsfylkingen medhold i deres antimilitære virksomhet. Nettopp derfor gjelder det å forsterke den. Ved valg og mellomvalgene. I og utenfor Stortinget.»

20. juni 1933:

«Men skal man kunne bekjempe krigen på en virksomingsfull måte, må man nekte å gjøre krigstjeneste —»

Kamerat —

hvor er du?

Vi fortsetter i dag listen over savnede og vi gjentar vår anmodning om å studere listene nøyaktig for om mulig å kunne gi opplysninger som kan bringe klarhet i den savnedes skjebne.

Opplysninger sendes til Folk og Lands redaktør, postboks 1407, Oslo.

Tore Strøm f. 19. 2. 26 i Trondheim. Feltpostnr. 00504 C. Savnet siden 26. 6. 44 ved Kiestinki.

Odd Mikal Strømsnes f. 15. 7. 25 i Narvik. Savnet siden 25. 6. 44 nordenfor Kiestinki, hvor han skal være blitt såret.

Oskar Anton Erik Strømsnes f. 26. 9. 20 i Narvik. Untersturmführer. Reiste fra Norge febr. 1945 og ble sist hørt fra en forlegning i Graz, Østerrike.

Bjarne Sveen f. 16. 2. 21 i Birø. Untersturmführer og kompanisjef for 8. komp. 2. Btl. 47 Regiment av Brigade Nederland. Deltok i kampene på Østfronten og skal sikkert ha vært i live 1. 3. 45: — Hans avdeling var 1. 3. 45 i innsats ved byen Reetz, Pommern. Hjemvendt frontkjemper har meddelt at Sveen skal være blitt såret og muligens etterlatt under retretten.

Johnny Svenningsen f. 23. 4. 1917 Arendal. Meldt savnet etter slaget 10.-12. februar 1942 ved Leningrad. En hjemvendt frontkjemper skal ha meddelt at han skulle ha sittet sammen med Svenningsen i russisk fangenskap.

Bjørn Eide Sørlien f. 13. 4. 23 Raufoss. Savnet siden 18. 3. 43 ved Oxaki nordvest for Charkow. Tilhørte Regiment SS Germania.

Olav Thunestvedt f. 20. 2. 21 i Haus, Nordhordland. Tilhørte A I SS Panz. Gr. Rgt. Norge. Pårørende hørte sist fra ham 9. 2. 44 fra Stettin.

Age Tveråen f. 12. 3. 1910 på Ljan, Oslo. Feltpostnr. 42264 D. Siste brev til pårørende datert 10. 12. 42 fra Petrograd. Meldt savnet ved Narva 27. 1. 44. Tilhørte 7/SS Pz. Gren. Reg. 23 «Norge».

John Gustavsens Vestheim f. 15.10. 22 i Vestheim, Toten. Savnet siden 26. 6. 44 ca. 30 km nordenfor Kiestinki. Til-

hørte SS Schi. Jaeg. Btl. «Norge».

Asbjørn Jæger Wiik. Wiik kom fra Kurland til Stettin i febr./mars 1945. Siste brev til pårørende var datert 3. mars 1945.

Jens Baade von Krogh f. 1. 1. 1922 i Stavanger. Ble meldt savnet etter slaget ved Kiestinki 26. 6. 44. En hjemvendt frontkjemper har meddelt at han sammen med ovennevnte og 15 andre nordmenn ble ført til lasarettet litt utenfor byen Logi på russisk område. Krogh ble utskrevet fra lasarettet 3-4 dager etterpå, men fortsatte å ligge på samme værelse. Vedk. som meddelte pår. dette, ble en måneds tid etterpå flyttet til en annen leir, og hørte ikke noe mere til von Krogh.

Stein Aasjordet, f. 12. 7. 26 i Våler i Solør. Tilhørte 3/SS Schi. Jaeg. Btl. «Norge», feltpostnr. 00504. Sist hørt fra i mai 1944. Savnet siden 26. 6. 1944 på østfronten.

Rolf Wahlstrøm f. 11. 10 1917 Oslo. Tilhørte SS Schi. Jaeg. Btl. «Norge» og var Untersturmführer. Meldt savnet etter slaget ved Kiestinki 25.-26. 6. 44. Har hørt rykter om at hjemvendte frontkjemper skal ha truffet Wahlstrøm i en leir i Boksitogorsk eller ved Tambow.

Georg Wåbenstedt meldt savnet på østfronten. En tysker som kom tilbake fra russisk fangenskap har meddelt at han i mai/juni 1944 i leir 58/5 ved Tula traff en nordmann ved navn Wåbenstedt, som kunne være født i 1923—25 og skulle være fra Lillestrøm eller Lillehammer. — Han var lang og blond.

Fritz Deetjen. Deetjen var norsk borger og bosatt i Lettland. Var styrmann ombord i «Sianlini» (litauisk skip). — Ble arrestert av russerne i 1941. Hans pårørende spør om krigsfanger hjemkommet fra Russland har møtt ham i noen fangeleir.

Arnold Berg f. 7. 2. 27 Stavanger. Meldte seg mars 1944. Forfrøs føttene på østfronten og ble overført til lasarett i Ratseburg (Lauenburg). Siste gang pårørende hørte fra ham var i april 1945.

Sir WISTON CHURCHILL

stå det, — de har besørget det...

Min påstand med hensyn til krigen kan også nu reduseres til enkle fakta. Den første prøve på Churchills politikk — som på all annen politikk — er den om hensikten med den er oppnådd. Den påstutte hensikt med krigen var å redde Polen og beskytte Europa mot et truende tyranni. Ingen av delene er oppnådd: Polen ligger i slavelenker, og hele Europa trues av Churchills allierte under krigen. Resultatet er nøyaktig det motsatte av det han ønsket, og det må han da også innrømme i sin siste bok «Triump and Tragedy». Resultatet kunne heller ikke bli noe annet. Inngår man en pakt med djevelen, blir resultatet at han tar deg i besittelse. Det kan kanskje sies at han ikke inngikk noen pakt med djevelen, at han bare med tokk tok imot hjelp fra Russland i en kamp som han tidligere hadde fått i stand for rettferdighetens sak. Det er sant at England gikk inn i krigen uten å vite på hvilken side Russland ville kjempe, og det gjør de ansvarlige statsmenns opptreden enda mere hensynsløs og uforsvarlig. Det er nu klart for alle at dersom Russland var gått med i krigen på den annen side, ville hele det britiske imperium gått tapt. — Men siden Sovjet kom med oss, gikk bare en del av Europa og en del av vårt imperium tapt. Det springende punkt her er at det å starte en krig på dette vis og med en slik maktfordeling ville gjøre en katastrofe uunngåelig, og Churchill var mere ansvarlig enn noen annen mann. For at vi overhodet skulle overleve krigen måtte vi få Russland over på vår side, men selv i dette beste tilfelle ville katastrofen være sikker. Men et resultat med total seier kunne bare føre til en forøkelse av summen av menneskelig lidelse og styrke de onde krefter som Churchill påstod han hadde kjempet imot. Churchills statskunst kunne derfor ikke bli noe annet enn en katastrofe uten sidestykke, — likegyldig hvilken prøve man underkaster den. Den eneste mulige virkning av hans intervensjon var å gjøre tingene verre.

Krigen ble utkjempet for å

(Forts. fra side 7)

forhindre tyskere i å slutte seg sammen med tyskere. — Danzig var en tysk by, og den polske korridor var i tyve år blitt ansett som den største skandale i en urettferdig fredstraktat av alle meningsberettigede i Europa og Amerika. Resultatet av en krig som ble ført for frihetens sak var den at ti ikke-russiske nasjoner ble vasaller under Sovjet, og minst syv av dem var ikke engang slaviske folk. Noen vil muligens påstå at dette offer var vel verdt den pris å redde England og Amerika fra Hitler, men disse mennesker tilhører den underdanige skole av neo-englendere som er tilhengere av å kaste moren for ulvene for å redde sitt eget skinn, inntil ulvene dukker opp igjen med frisk appetitt. Men den slags resonnemang er det ikke lenger noen unnskyldning for. Overveldende bevis samlet etter krigen av kyndige og upartiske folk, har vist at så langt fra å ville angripe England gjorde Hitler vold på den tyske strategis klassiske prinsipp om å forfølge fienden, og han ga sine generaler et kraftig sjokk ved å nekte å forfølge sin seier på Kontinentet med et alvorlig angrep på England. Det er mulig at historien vil komme til å betrakte Hitlers lidenskapelige ønske om å komme til en forståelse med England i dette øyeblikk som den beslutning som førte direkte til hans selvmord. Kan noen lenger for alvor påstå at en mann som handlet på dette vis midt i stridens hete gikk omkring i fredstid med planer om å angripe Europa og Amerika for å erobre herredømmet her i verden?

Allerede nu gir historien faktiske bevis for at Tysklands tilbud om vennskap med England kunne ha opprettholdt freden og dermed sørget for den vestlige verdens fremskritt i vår generasjons liv.

Men la oss tenke oss at våre motstanderes verste drøm var gått i oppfyllelse, og at Hitlers angrep på Polen hadde ført til det uunngåelige sammenstøt med Russland, og at Russland var blitt slått, fordi det ikke hadde noen vestlige allierte å støtte seg til. Er det noen grunn til å tro at et slikt Tyskland —

med veldige områder i øst og konstruktive oppgaver som ville kreve flere generasjoner for å løses — kunne ha representert en så stor trusel som Russland i dag? Og dersom bevis og kjensgjerninger ikke betyr noe, og Hitler i kraft av erobringene i øst hadde vendt seg vestover, ville da vår stilling ha vært verre eller så slem som den er i dag? England og Amerika ville hatt rikelig tid til å forbedre seg, og i løpet av det lange pusterommet de ville hatt til dette, ville den moderne vitenskap kommet dem til hjelp. Selv England under Churchill og Amerika under Roosevelt ville ha kunnet stanse den tyske militære maskine ved hjelp av vannstoffbomben og de moderne vitenskapelige våpen, som Churchill nu innrømmer kan lamme slike maskiner på begge sider. Om dette sluttelige mareritt var kommet, kunne det blitt drevet vekk ved Men vi vet som en kjensgjerning at det ikke ville ha kommet. Tyskland ville ha knust Sovjet og ville ha vendt seg i vennskap vestover, i særdeleshet til England. Den virkelige fare i vår tid ville på den måten ha opphørt å eksistere. Men Churchill måtte ta denne krigen for å knuse folk som hadde en idé han ikke kunne begripe, — stikk i strid med hans lands sanne interesse og hvert prinsipp for sunn fornuft. Han sloss med religiøs iver. Det gikk som Churchill ønsket, men for menneskeheten ble resultatet en bunnløs ulykke.

I sitt syn på krigen som en mellom engler og djevlere hadde han påkalt hjelp fra den kant som etter all menneskelig beregning måtte anses som den verste av alle. Sovjet reiste seg for å dominere menneskeheten. Dets seier førte med seg det ondes avkom: fremmed okkupasjon for å beskytte det som var igjen av England og Europa, og politisk agitasjon og oppvigling alle vegne som river i vitale deler av den falne gigant. — Støtte fra Amerika er nu et nødvendig onde: det er bedre å leve under Amerika inntil Europa er fritt enn å dø først under Russland. Det er en tarvelig hund som biter den hånden som gir den mat og beskytter den. Jeg vil nu hver-

ken slutte meg til den klikk som vender seg fiendtlig mot Amerika, og heller ikke glemme den venn som hjalp oss i vanskeligheten. Men jeg vil heller ikke glemme dem som bragte England i den stilling å bli en hund og en avhengig, — det var ikke amerikanere, men engelskmenn. Vi vil arbeide for Europas uavhengighet og styrke, men fortsatt være venn med de amerikanere som hjalp oss i den tilstand av dødelig fare og svakhet som Churchill og de andre konservatige og sosialistiske ledere hadde bragt England og Europa i. Allikevel vil en okkupasjon av fremmede tropper og avhengighet av utlandet være et onde for et stolt folk.

All den uro som hersker rundt omkring i verden er naturligvis ikke bare en følge av Sovjets seier, men en djevel som direkte stimuleres og kontrolleres av en sterk og triumferende sovjet-politikk. Resultatet er noe som Churchill en gang i tiden var motstander av. En god ting, vil kanskje mange si, — meget var modent for fall og nødt til å forsvinne. Det er riktig nok at den gamle samfunnsorden må forsvinne og gi plass for nye former, men det må bli en form som mulig-gjør en ordnet tilværelse og som er i overensstemmelse med tanker som hører organisk sammen. Å kaste primitive folkeslag ut i anarki for å tjene kommunismens planer er en prosess som hverken Churchill eller noe annet fornuftig menneske med et annet syn kan godta. Og allikevel har dette vært resultatet av Englands svakhet og Europas utmattelse.

I boken «Triumph and Tragedy» har Churchill sørget for sin egen gravskrift i beskrivelsen av Sovjets rov av Polen: «Jeg hadde ikke noe valg, jeg måtte gi etter.» — Dette skrives av den mann som levet lenge nok til å gjøre bruk av det og bli brukt. For sine egne formåls skyld slapp han djevelen løs, og da krigen var over hadde han hverken kraft eller mot til å brytes med denne djevel. For lenge siden beskrev han Lenin som et uhyre som hadde tatt plass på en trone av hodeskaller. Når alt kommer til alt er dette et syn som ikke er mere frastøtende enn en politikers ærgjerrighet anbragt på tronen over ruinene av hans egen verdensdel.